

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kehittämiskeskus voi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annettua lakia noudattaen tavarantoimittajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskuksesta rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan. Muutoksen myötä kehittämiskeskus saa yli puolet hankinnan arvosta rahoitusta saanut pienen tai keskisuuren yrityksen voimalla valita hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka kehittämiskeskus on kilpailuttanut. Kilpailutuksessa noudatetaan

hankintalakea ja hankintamenettelyyn osallistuneita kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä kilpailutuksessa toimitaan avoimesti.

Lisäksi Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annettuun lakiin ehdotetaan tehtävän kehittämiskeskukseen hallitusta koskevia muutoksia. Muutoksen myötä hallituksesta käytettäisiin nimitystä johtokunta, sen toimikausi lyhenisi kolmeen vuoteen ja kokoonpano muuttuisi. Lisäksi johtokunnan roolia selkeytettäisiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Teke – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus (jäljempänä *kehittämiskeskus*) on Suomen merkittävin julkinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoittaja. Yrityksille suunnatun rahoituksen tavoitteena on kannustaa yrityksiä lisäämään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaansa ja näin luomaan uutta osaamista ja innovaatiota. Rahoituksella edistetään myös verkottumista, jonka kautta innovaatiotoiminnan vaikutukset leviävät laajalle yhteiskuntaan ja talouselämään ja tukevat tuottavuutta ja talouden kasvua. Viime kädessä kehittämiskeskuksen rahoituksen vaikutukset näkyvät kansalaisten ja ympäristön hyvinvoinnissa.

Kehittämiskeskuksen yrityksille suuntaama kokonaisrahoitus vuonna 2009 oli noin 330 miljoonaa euroa. Tästä rahoituksesta kohdistui noin 7 prosenttia eli runsaat 20 miljoonaa euroa päätöksiin, joissa tukitaso on yli 50 prosenttia. Tällaiset päätökset koskevat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisia tukimuotoja. Näitä ovat rahoitus nuorille innovatiivisille yrityksille ja rahoitus innovaatiotoiminnan neuvontapalveluihin ja innovaatiotoimintaa tukeviin palveluihin. Näissä tukimuodoissa tukitaso on enintään 75 prosenttia. Lisäksi kehittämiskeskus tekee vuosittain joitakin kansainvälisten yhteishankkeiden valmisteluun ja kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä päätöksiä, joissa tukitaso on 65 prosenttia.

Nuorella innovatiivisella yrityksellä tarkoitetaan tässä esityksessä pientä yritystä, jonka merkitsemisestä kaupparekisteriin on kulunut alle kuusi vuotta tuen myöntämisaikajankohtaan mennessä ja jonka tutkimus- ja kehittämistoiminnan kustannukset ovat vähintään 15 prosenttia sen kaikista liiketoiminnan kuluista vähintään yhtenä vuonna tuen myöntämistä edeltävistä kolmesta vuodesta.

Julkisten hankintojen sääntelyn tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä siten, että käytettävissä olevilla rajallisilla resursseilla pystytään hankkimaan laadultaan parhaita tuotteita ja palveluja. Samalla avataan

julkisten hankintojen markkinat koko yhteisön alueella muista jäsenvaltioista tulevalle kilpailulle. Tavoitteena on lisäksi julkisten palvelujen tehostaminen ja laadun parantaminen sekä talouden kasvun, kilpailukyvyyn ja työllisyyden edistäminen. Hankintalainsäädännön periaatteiden mukaan julkisissa hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Kehittämiskeskuksesta annettua lakia (717/2008) ehdotetaan muutettavaksi siten, että kehittämiskeskus voisi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annetun lain säännöksiä noudattaen tavarantoimittajien ja palveluntuottajien puolesta, jotka saavat kehittämiskeskuksesta rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan. Muutoksen myötä kehittämiskeskuksesta rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta saanut pieni tai keskisuuri yritys voisi valita suoraan hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka kehittämiskeskus on kilpailuttanut.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa hallinnonalan virastojen ja laitosten ohjaamisesta. Tähän tarkoitukseen ministeriöllä on käytettävissään erilaisia ohjauskeinoja, joista yksi on hallitus- ja johtokuntatyö. Hallitus- ja johtokuntatyöllä tuetaan viraston ohjaamista ja johtamista. Työ- ja elinkeinoministeriössä on päätetty ottaa käyttöön yhtenäiset periaatteet ja menettelytavat virastojen hallitus- ja johtokuntatyöhön. Periaatteiden ja menettelytapojen yhtenäistäminen edellyttää myös niitä koskevien säännösten yhtenäistämistä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Kun yritys saa hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta kehittämiskeskuksesta, tulee siitä hankintalain 6 §:ssä tarkoitettu hankintayksikkö, joka on velvollinen noudattamaan hankintalakia.

Kehittämiskeskus myönsi vuonna 2009 rahoitusta, jossa tukitaso oli yli 50 prosenttia, noin 200 yritykselle käyttäen nuorten innovatiivisten yritysten rahoitusta ja innovaatio toiminnan neuvontapalveluihin ja innovaatio toimintaa tukeviin palveluihin tarkoitettuja rahoitusmuotoja. Rahoituspäätökset kohdistuivat pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Osettaviin palveluihin kohdistuvan tuen määrä oli arvioilta yhteensä noin 8 miljoonaa euroa. Yksi tukipäätös sisältää tavallisesti 1—3 erillistä hankintaa, joista osa ylittää hankintalain kansallisen kynnyksen. Tällöin hankinnan tekijän, eli näissä tapauksissa pienen- ja keskisuuren yrityksen, on noudatettava hankintalaki ja sen kilpailuttamismenettelyjä.

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain 5 ja 6 §:ssä säädetään kehittämiskeskusten hallitusta koskevista asioista. Lain 5 §:ssä on säännökset hallituksen nimittämisestä, toimikauden kestosta ja kokoonpanosta. Valtioneuvosto nimittää hallituksen neljäksi vuodeksi kerrallaan. Hallitukseen kuuluu kehittämiskeskusten pääjohtaja ja enintään 10 muuta jäsentä, joista yhden tulee olla kehittämiskeskusten henkilöstön keskuudesta valitsema. Lain 6 §:ssä säädetään kehittämiskeskusten hallituksen tehtävistä.

2.2 Nykytilan arviointi

Julkisia hankintoja koskeva lainsäädäntö on pääsääntöisesti hyvin toimiva kokonaisuus. Perinteisten hankintojen lisäksi se tarjoaa suuntaviivoja myös uuden tyyppisten hankintamenettelyjen soveltamiseen mm. silloin, kun kyse on julkisen sektorin tuottavuutta ja palveluiden laatua pitkällä tähtäimellä olennaisesti parantavista innovatiivisista julkisista hankinnoista.

Hankintalaki on pääsääntöisesti tarkoitettu valtion ja kuntien viranomaisten julkisten hankintojen kilpailuttamista varten. Hankintalain 6 pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan hankintayksiköksi katsotaan mikä tahansa organisaatio, jos se saa hankintaa varten yli puolet julkista tukea. Kehittämiskeskusten yli 50 prosentin tukia myönnetään lähes poikkeuksetta vain pienille ja keskisuurille yrityksille. Kyseinen lainkohta sen ny-

kyisessä muodossa rajoittaa pienten ja keskisuuren yritysten mahdollisuuksia hyödyntää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toimintaan kohdennettavaa pienimuotoista joustavaa rahoitusta, koska hankintamenettely koetaan raskaaksi toteuttaa. Tällaisilla tukimuodoilla on kuitenkin ratkaiseva rooli innovaatio toiminnan laajentamisessa yhä suurempaan joukkoon pieniä ja keskisuuria yrityksiä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Yleiset tavoitteet

Esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa ja keventää kehittämiskeskusten ohjelmaluonteisissa kehittämishankkeissa olevien pienten tai keskisuuren yritysten hankintamenettelyjä sellaisissa hankinnoissa, joihin liittyy kehittämiskeskusten rahoitusta yli puolet hankinnan kohteen arvosta.

Kehittämiskeskuksella olisi mahdollisuus kilpailuttaa tavarant- ja palveluntuottajat niiden pienten ja keskisuuren yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskuselta rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta. Kilpailutuksen jälkeen yritykset voisivat tehdä suora hankintoja kehittämiskeskusten kilpailuttamalta palveluntarjoajalta. Tarve tällaiseen menettelyyn liittyy erityisesti kehittämiskeskusten Vigo-yrityskiihdyttämöohjelmaan.

Vigo-yrityskiihdyttämöohjelma on vuonna 2009 työ- ja elinkeinoministeriön yhdessä kehittämiskeskusten ja Veraventure Oy:n kanssa käynnistämä uusi aktivointimenettely, jolla pyritään vauhdittamaan nuorten innovatiivisten yritysten kasvua ja lisäämään niiden sijoituskelpoisuutta. Yritys tekee sopimuksen ohjelmaan valitun kiihdyttämöyrityksen kanssa saadakseen siltä kasvuun ja kansainvälistymiseen tarvittavia palveluja. Kehittämistöimenpiteiden kohteena oleva yritys käyttää näiden palvelujen maksamiseen kehittämiskeskusten myöntämää tukea.

Vigo-yrityskiihdyttämöohjelman julkinen rahoitus muodostuu pääasiallisesti kehittämiskeskusten nuorten innovatiivisten yritysten rahoituksesta ja Veraventure Oy:n pääomarahoituksesta. Ohjelmaan hyväksytytjä

kiihdyttämöitä on tällä hetkellä kuusi ja ne toimivat valituilla toimialoilla. Kiihdyttämöyrykseltä ostamansa palvelun lisäksi Vigo-ohjelman ja nuorten innovatiivisten yritysten rahoituksen piirissä olevat yritykset tekevät hankintoja myös muilta palveluntarjoajilta.

Esitys merkitsisi, että kehittämiskeskus voisi kilpailuttaa yritysten puolesta Vigo-ohjelman ja vastaavien muiden ohjelmien tapauksissa tarvittavat ulkoiset palvelut. Tämä helpottaisi yritysten osallistumista asianomaisiin ohjelmiin ja takaisi laadukkaan kilpailutuksen palveluntarjoajista.

Kehittämiskeskuksen hallitukseen kohdistuvien säännösten muuttamisen tarkoituksena on selkeyttää kehittämiskeskuksen johtamista. Esitys selkeyttäisi hallituksen roolia itsenäisenä toimielimenä ja pääjohtajan roolia kehittämiskeskuksen operatiivisena johtajana. Tämän muutoksen tarkoituksena on korostaa ja selkeyttää hallituksen roolia ja tehtäviä tulosoajauksessa suhteessa työ- ja elinkeinoministeriöön ja johtamisessa suhteessa kehittämiskeskuksen operatiiviseen johtoon. Esitys myös parantaisi hallituksen riippumattomuutta, kun pääjohtaja ja henkilöstön edustaja eivät olisi hallituksen jäseniä.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että kehittämiskeskuksesta annettuun lakiin lisätään uusi 3 a §, jossa kehittämiskeskukselle annettaisiin uusi tehtävä. Kehittämiskeskus voisi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annetun lain säännöksiä noudattaen tavarantoimittajien ja palveluntuottajien niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskukselta rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan. Kehittämiskeskukselta rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta saanut yritys voisi edelleen valita hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka kehittämiskeskus on yrityksen puolesta kilpailuttanut.

Toiseksi kehittämiskeskuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi sen hallitusta koskevien 5 ja 6 §:n osalta. Hallituksesta käytettäisiin jatkossa nimeä johtokunta ja sen toimikausi lyhenisi neljästä vuodesta kolmeen vuoteen. Kokoonpanoa ehdotetaan

muutettavan siten, että jäsenmäärä vähenisi nykyisestä kymmenestä jäsenestä vähintään viiteen ja enintään seitsemään jäseneseen, joista yksi olisi työ- ja elinkeinoministeriön edustaja. Kehittämiskeskukseen palvelussuhteessa olevaa ei voisi nimittää johtokunnan jäseneksi. Valtioneuvosto nimittäisi johtokunnan jäsenet ja määräisi myös johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Kehittämiskeskuksen pääjohtaja toimisi johtokunnassa ratkaistavien asioiden esittelijänä ja henkilöstön edustajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa, mutta he eivät olisi johtokunnan jäseniä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut lakimuutokset eivät aiheuttaisi muutoksia julkisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksen kokonaiskustannuksiin, eikä sillä sitten olisi välittömiä budjettitaloudellisia vaikutuksia.

Esityksen tarkoituksena on myös selkeyttää kehittämiskeskuksen johtamista muuttamatta kehittämiskeskuksen hallituksen tai pääjohtajan toimivaltuuksia tai tehtäviä.

4.2 Yritysvaikutukset

Kehittämiskeskuksen rahoitukseen perustuvilla innovaatiopalveluilla edistetään uuden ja uusiutuvan liiketoiminnan syntymistä. Samalla edistetään innovaatio- ja liiketoimintapalvelujen tarjonnan markkinaehtoista kehittämistä.

Valtaosa kehittämiskeskuksen päätöksistä, joissa kilpailuttamiskynnys ylittyy, suuntautuu kooltaan pienille, käytännössä 5–15 henkilön, yrityksille.

Vigo-kiihdyttämöohjelmaan liittyy vuosittain noin 10–15 yritystä, jotka saavat kehittämiskeskuksen rahoitusta yli 50 prosenttia hankkimiinsa palveluihin yksityisiltä palveluntarjoajilta. Kehittämiskeskus voi myöntää enintään yksi miljoonaa euroa yksittäiselle yritykselle EU:n määrittelemää nuorten innovatiivisten yritysten tukea. Yritykset käyttävät tätä rahoitusta ulkopuolisten palvelujen

ja osaamisen ostamiseen Vigo-kiihdyttämö-yrityksiltä ja muilta palveluntarjoajilta.

Esitetyt muutokset hankintamenettelyyn tehostaisivat ja nopeuttaisivat yllä mainittujen ja muiden kehittämiskeskuksen ohjelmassa olevien pienten ja keskisuurten yritysten kasvumahdollisuuksia, kun kehittämiskeskus kilpailuttaa palvelun tarjoajat hankintamenettelyä ja hankintalainsäädäntöä noudattaen yritysten puolesta.

Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen hallinnollisten kustannusten ja taakan vähentämisestä. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän tutkimuksen mukaan kansallisista hankintamenettelyistä aiheutuu hankintayksikölle (tässä tapauksessa yrityksille, jotka hankkivat) 3 790 euron hallinnolliset kulut hanketta kohti. Ehdotettu lainmuutos hankintamenettelyä vähentäisi näitä kuluja, ja yrityksen saama tuki voitaisiin kohdistaa tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Johtokunnan kokoonpanoon ja tehtäviin liittyvillä lakimuutoksilla ei ole suoranaisia yritysvaikutuksia.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Säädös antaa kehittämiskeskukselle mahdollisuuden kilpailuttaa julkisista hankinnoista annetun lain säännöksiä noudattaen tavaran- ja palveluntuottajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskukselta rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan ohjelmatyypissä ak-

tiviteeteissä, joita edustaa tällä hetkellä Vigo-yrityskiihdyttämöohjelma.

On hyvin todennäköistä, että tällä tavoin järjestettynä hankinta tulee paremmin hoidetuksi kuin yritysten itsensä hoitamana, sillä kehittämiskeskus tekee omaan toimintaansa liittyen useita kymmeniä hankintoja vuodessa ja sillä on hankintatoimeen erikoistunut hankintapäällikkö sekä muuta henkilöstöä. Tämä on etu myös tarjoajien kannalta, koska tällöin ne voivat luottaa hankinnan toteutukseen hankintalain mukaisesti.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä työ- ja elinkeinoministeriön työelämä ja markkinaosaston kilpailupolitiikka ryhmältä, konserninohjausyksiköltä ja sisäiseltä tarkastukselta, korkeimmalta hallinto-oikeudelta, markkinaoikeudelta, Kuntaliitolta, Kilpailuvirastolta, Valtion talouden tarkastusvirasto VTV:ltä, Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukselta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Hansel Oy:n julkisten hankintojen neuvontayksiköltä, Keskuskaupakamarilta ja Suomen Yrittäjät ry:ltä.

Lausuntojen perusteella on mm. poistettu alkuperäisessä ehdotuksessa ollut pienille ja keskisuurille yrityksille kehittämiskeskuksen hankkeissa ehdotettu kevennetty kilpailutus ja muutokset hankintalakiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

3 a §. *Kilpailuttaminen pienten ja keskisuurten yritysten puolesta.* Pykälän mukaan kehittämiskeskus voisi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annettua lakia noudattaen tavaran- ja palveluntuottajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskukselta rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan. Kehit-

tämiskeskus ei voi rahoittaa rakennusurakoi- ta, joten niitä muutoksessa ei mainita. Lähtökohtaisesti kehittämiskeskuksen kilpailuttamia palveluita käyttäisivät ne yritykset ja muut yhteisöt, joille kehittämiskeskus myöntää valtioavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla annettujen asetusten mukaista tukea ja joiden tulisi kilpailuttaa muuten hankinnat hankintalain mukaisesti saadessaan tukea yli puolet hankinnan arvosta. Kehittämiskeskuksen teh-

tävänä olisi myös kilpailutettujen sopimusten ylläpito ja hallinta. Sopimusten ylläpitotehtäviin kuuluu muun muassa sopimusten toteutumisen valvonta, yhteydenpito sopimustoimittajiin ja sopimusten päivittäminen sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Pykälässä tarkoitettu kehittämisseskuksen rooli hankintojen kilpailuttajana tukea saavien yritysten puolesta olisi uusi. Mikäli kehittämisseskuks ei kilpailuttaisi hankintaa säännöksessä tarkoitettujen yritysten puolesta, tulee yritysten kilpailuttaa ne itse.

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin vielä pienen ja keskisuuren yrityksen määritelmä.

5 §. Kehittämisseskuksen johtokunta. Pykälässä säädettäisiin kehittämisseskuksen johtokunnan nimittämisestä, kokoonpanosta, toimikauden kestosta.

Ehdotetulla lailla muutettaisiin kehittämisseskukselta annetun lain 5 §:ää ensinnäkin siten, että kehittämisseskuksen hallituksesta käytettäisiin nimitystä johtokunta. Työ- ja elinkeinoministeriössä on hyväksytty ja otettu käyttöön hallinnonalan hallitus- ja johtokuntatyösuositus, jonka mukaan virastojen hallituksista ja johtokunnista käytetään jatkossa yhtenäisesti nimitystä johtokunta erotuksena yksityisoikeudellisista hallituksista. Julkisoikeudellisten virastojen johtokunnat eroavat tehtäviltään ja vastuultaan yksityisoikeudellisista hallituksista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin johtokunnan nimittämisestä, toimikauden kestosta ja kokoonpanosta. Johtokunnan jäsenten nimittämistoimivalta säilyisi edelleen valtioneuvostolla, mutta johtokunnan toimikausi lyhenisi kolmeen vuoteen nykyisestä neljästä vuodesta. Toimikauden lyhentämisellä pyritään tukemaan mahdollisuutta reagoida toimintaympäristön muutoksiin entistä nopeammin. Johtokunnan rooli on ohjata, seurata ja valvoa viraston toimintaa ja tuoda laajempaa asiantuntemusta viraston operatiivisen johdon tueksi. Näin ollen toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten takia johtokunnan jäsenistöön tarvittava asiantuntemus voitaisiin arvioida kolmen vuoden välein. Johtokunnan jäsen voitaisiin valita myös uudelle toimikaudelle.

Kolmas muutos 5 §:ään koskisi johtokunnan kokoonpanoa. Johtokunnan kokoonpano

noa muutettaisiin siten, että jäsenten määrä vähennettäisiin nykyisestä 10 jäsenestä eikä kehittämisseskukseseen palvelussuhteessa olevaa voisi nimittää johtokuntaan. Johtokuntaan nimitettäisiin vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä, joista yhden tulee olla työ- ja elinkeinoministeriön edustaja. Kehittämisseskukseseen palvelussuhteessa olevaa henkilöä ei voisi nimittää johtokunnan jäseneksi.

Johtokunnan kokoonpanossa ja jäsenten määrässä on otettava huomioon kehittämisseskuksen koko. Johtokunta tulee pitää toimivana ja tehokkaana ottaen huomioon yksikön koko ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Kokoonpanossa otetaan huomioon myös selkeän tulosvastuun korostuminen. Johtokunnan jäseniksi valittaisiin kehittämisseskuksen ulkopuolisia asiantuntijoita, jotka edustavat laajasti viraston toimialan ja siihen liittyvän toiminnan tuntemusta sekä asiakas- ja sidosryhmien näkemystä. Johtokunnan jäsenet tuovat kehittämisseskuksen operatiivisen johdon tueksi laaja-alaista näkemystä ja kokemusta viraston ulkopuolelta. Johtokunnan jäsenet eivät ole johtokunnassa edustamiensa tahojen edunvalvojia, vaan ohjaavat, seuraavat ja valvovat kehittämisseskuksen toimintaa innovaatioympäristön ja -toiminnan asiantuntijoina.

Pääjohtaja vastaisi edelleen kehittämisseskuksen operatiivisesta johtamisesta ja toimisi siten johtokunnassa ratkaistavien asioiden esittelijänä, mutta ei olisi johtokunnan jäsen. Esityksellä on tarkoitus selkeyttää johtokunnan roolia itsenäisenä toimielimenä. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista, että kehittämisseskuksen pääjohtaja, joka vastaa viraston operatiivisesta johtamisesta, valmistele johtokunnassa päätettävät asiat ja johtokunnan jäsenenä olisi vielä ratkaisemassa esittelemiään päätöksiä. Koska pääjohtaja esittelijänä valmistele johtokunnassa ratkaistavat asiat ja vastaa päätösten täytäntöönpanosta, jää hänelle edelleen vastuu kehittämisseskuksen operatiivisesta toiminnasta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin henkilöstön edustajan asemasta johtokunnassa. Henkilöstön keskuudestaan valitsemalla edustajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita. Henkilöstön läsnäolo- ja puheoi-

keudella halutaan turvata henkilöstön edustaminen ja kuuleminen sekä kehittämiskeskukseen oman asiantuntijuuden huomioiminen. Henkilöstön vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia ei ole tarkoitus heikentää ja siksi henkilöstön edustajalla olisi jatkossa läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa. Henkilöstön edustajaa ei kuitenkaan valittaisi johtokunnan jäseneksi, jotta hän ei joutuisi vastuuseen johtokunnan tekemistä päätöksistä, jotka voivat olla hyvinkin merkittäviä ja laajavaikutteisia. Nimitysasioissa henkilöstön edustaja ei voisi olla läsnä, koska ei ole tarkoituksenmukaista, että henkilöstön edustaja pääsisi mahdollisesti vaikuttamaan oman esimiehensä valintaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan määräämisestä. Valtioneuvosto määräisi johtokuntaa asettaessaan myös johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6 §. Johtokunnan tehtävät. Lain 6 §:ssä säädetään hallituksen tehtävistä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi johtokunnan roolia koskeva säännös, jonka mukaan johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo kehittämiskeskukseen toimintaa. Tämän muutoksen tarkoituksena on korostaa ja selkeyttää johtokunnan roolia ja tehtäviä kehittämiskeskukseen toiminnan ja operatiivisen johtamisen ohjaajana ja valvojana.

Lisäksi pykälän muihin momentteihin esitetään muutoksia, jotka johtuvat toimielimestä käytettävän nimen muuttumisesta.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1146/2008) säädetään tarkemmin kehittämiskeskukseen johtokunnan tehtävistä, päätösvallasta ja asioiden ratkaisemisesta. Lain 5 ja 6 §:iin ehdotettujen muutosten takia myös kehittämiskeskuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen on tehtävä vastaavat muutokset.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011.

Kehittämiskeskukseen hallitus, joka on asetettu toimikaudeksi 26.6.2007—25.6.2011, jatkaisi toimikautensa loppuun ja siihen sovellettaisiin sen asettamishetkellä voimassa olleita säännöksiä. Uusi toimielin, johtokunta, asetettaisiin ehdotettujen säännösten mukaisena kesäkuussa 2011, kun nykyisen hallituksen toimikausi päättyisi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain (717/2008) 5 ja 6 § ja
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

3 a §

Kilpailuttaminen pienten ja keskisuurten yritysten puolesta

Kehittämiskeskus voi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007) noudattaen tavarantoimittajat ja palveluntuottajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskuksesta valtionavustuslain (688/2001) mukaista rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan.

Kehittämiskeskuksesta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta saanut pieni ja keskisuuri yritys voi valita hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka kehittämiskeskus on yrityksen puolesta kilpailuttanut.

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY mukaisia yrityksiä.

5 §

Kehittämiskeskusten johtokunta

Kehittämiskeskuksella on johtokunta, jonka valtioneuvosto nimittää kolmeksi vuodek-

si kerrallaan. Johtokuntaan kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän kehittämiskeskusten toimialaa tuntevaa henkilöä, joista yksi edustaa työ- ja elinkeinoministeriötä. Johtokunnan jäseneksi ei voida nimittää kehittämiskeskukseen palvelussuhteessa olevaa henkilöä.

Kehittämiskeskuksen henkilöstö valitsee johtokuntaan keskuudestaan edustajan, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita.

Valtioneuvosto määrää johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo kehittämiskeskusten toimintaa. Johtokunta päättää kehittämiskeskusten yleisistä toimintalinjoista sekä vaikuttavuus- ja muista tavoitteista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön kanssa sovitut tavoitteet.

Johtokunnan oikeudesta päättää rahoituksen myöntämisestä yritysten ja yhteisöjen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin sekä julkisen tutkimuksen hankkeisiin kehittämiskeskuselle valtion talousarviossa osoitettujen myöntämisvaltuuksien puitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Johtokunnan muista tehtävistä ja päätöksenteosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu hallitus jatkaa toimikautensa loppuun asti ja siihen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____
20 . päivänä kuuta

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksesta annetun lain (717/2008) 5 ja 6 § ja
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

Kilpailuttaminen pienten ja keskisuurten yritysten puolesta

Kehittämiskeskus voi kilpailuttaa julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007) noudattaen tavaran- ja palveluntuottajat niiden pienten ja keskisuurten yritysten puolesta, jotka saavat kehittämiskeskukselta valtionavustuslain (688/2001) mukaista rahoitusta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan.

Kehittämiskeskukselta tutkimus-, kehittämis- tai innovaatiotoimintaan rahoitusta yli puolet hankinnan arvosta saanut pieni ja keskisuuri yritys voi valita hankinnan toteuttajaksi toimittajan, jonka kehittämiskeskus on yrityksen puolesta kilpailuttanut.

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen 2003/361/EY mukaisia yrityksiä.

5 §

Kehittämiskeskuksen hallitus

Kehittämiskeskuksella on hallitus, jonka valtioneuvosto nimittää neljäksi vuodeksi kerrallaan. Hallitukseen kuuluvat kehittämiskeskuksen pääjohtaja ja enintään 10 muuta jäsentä. Hallituksen jäsenistä yhden tulee olla kehittämiskeskuksen henkilöstön keskuudessaan ehdottama.

5 §

Kehittämiskeskuksen johtokunta

Kehittämiskeskuksella on johtokunta, jonka valtioneuvosto nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokuntaan kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän kehittämiskeskuksen toimialaa tuntevaa henkilöä, joista yksi edustaa työ- ja elinkeinoministeriötä. Johtokunnan jäseneksi ei voida nimetä kehittä-

Valtioneuvosto määrää hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6 §

Hallituksen tehtävät

Hallitus päättää kehittämiskeskuksen yleisistä toimintalinjoista sekä vaikuttavuus- ja muista tavoitteista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön kanssa sovitut tavoitteet.

Hallituksen oikeudesta päättää rahoituksen myöntämisestä yritysten ja yhteisöjen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin sekä julkisen tutkimuksen hankkeisiin kehittämiskeskukselle valtion talousarviossa osoitettujen myöntämisvaltuuksien puitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Hallituksen muista tehtävistä ja päätöksenteosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

tämiskeskuksen palvelussuhteessa olevaa henkilöä.

Kehittämiskeskuksen henkilöstö valitsee johtokuntaan keskuudestaan edustajan, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa lukuun ottamatta nimitysasioita.

Valtioneuvosto määrää johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

6 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta ohjaa, seuraa ja valvoo kehittämiskeskuksen toimintaa. Johtokunta päättää kehittämiskeskuksen yleisistä toimintalinjoista sekä vaikuttavuus- ja muista tavoitteista ottaen huomioon työ- ja elinkeinoministeriön kanssa sovitut tavoitteet.

Johtokunnan oikeudesta päättää rahoituksen myöntämisestä yritysten ja yhteisöjen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin sekä julkisen tutkimuksen hankkeisiin kehittämiskeskukselle valtion talousarviossa osoitettujen myöntämisvaltuuksien puitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Johtokunnan muista tehtävistä ja päätöksenteosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu hallitus jatkaa toimikautensa loppuun asti ja siihen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.
